

Kemikalieinspektionen
Att: Administratör Anette Jacobsson
Box 2
172 13 Sundbyberg

Utredning av ett generellt förbud för kvicksilver

Skogsindustrierna har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad utredning.

Vi anser att remisstiden är alltför kort för att kunna ge ett fullständigt yttrande. Det måste ges ytterligare tillfälle i samband med att en remiss avseende föreskriften sänds ut senare från Miljödepartementet.

För skogsindustrins del är frågan huvudsakligen aktuell för analyskemikalier för bestämning av COD. Vid ca två tredjedelar av de ca 60 massa- och pappersbruken i Sverige är COD-analysen den viktigaste parametern för kontroll, uppföljning och karakterisering av avloppsvatten. Den används med få undantag vid all villkorsgivning och för beskrivning av miljötillstånd i Sverige. I internationella konventioner och i IPPC-direktivet ingår COD för att beskriva bästa teknik för skogsindustrin.

COD är också en nyckelparameter i all miljöinformation från branschen. Det kan vara miljöredovisningar, miljövarudeklarationer, livscykelanalyser och i information kopplad till miljöledningssystemen. Branschen, inte bara inom Sveriges gränser, utan också internationellt, har sedan lång tid tillbaka använt parametern för att visa trender och kunna göra jämförelser.

COD-analysen utförs med hjälp av ampuller, i vilka kvicksilversulfat ingår för att ta hand om kloridjoner, i enlighet med svensk standard. Efter användning återtas ampullerna av leverantören som ser till att kvicksilvret återvinns. Därmed sker analysförfarandet i ett slutet system. Såsom påpekas i utredningen är det viktigaste att kvicksilvret tas om hand på ett miljöriktigt sätt efter användningen. COD-ampullerna är ett bra exempel på ett mycket väl fungerande återvinningssystem.

De alternativ som står till buds, COD utan kvicksilversulfat och TOC, har testats vid flera bruk och befunnits kräva omfattande studier för att hitta korrelationsfaktorer så att jämförelser med den vanliga COD-metoden blir tillförlitlig. Varje delflöde vid varje enskilt bruk kommer att behöva sin korrelationsfaktor. Branschgemensamma insatser fungerar inte. Endast ca 25 % av bruken uppger att man kan använda kvicksilverfria COD-ampuller eller TOC idag.

Förutom kostnader kopplade till framtagning av korrelationsfaktorer innebär en övergång till TOC, kostnader för nytt instrument och utbildning av personal. Den miljönytta, som erhålls på grund av minskad användning av kvicksilver i COD-ampuller motsvarande storleksordningen 10 kg per år är tveksam, relaterat till kostnaderna, särskilt mot bakgrund av att den totala årliga kvicksilvertillförseln är 340 kg i produkter och varor, 0,7 ton i svenska luftutsläpp samt 4,2 ton i deposition över Sverige.

Den omfattande depositionen visar att insatser för att begränsa spridningen av kvicksilver måste göras på internationell nivå. Enligt utredningen pågår aktiviteter både inom EU och inom UNEP. Att ensidigt i Sverige införa ett förbud som kräver ökade resurser, både ekonomiskt och personellt, skulle bli ofördelaktigt från konkurrenssynpunkt för den svenska massa- och pappersindustrin. Dessutom är miljövinsterna obetydliga eller rent av obefintliga eftersom hanteringen av COD-ampuller sker på ett så slutet sätt.

Skogsindustrierna anser därför att COD-ampuller bör undantas ett förbud åtminstone tills åtgärder eller regleringar sätts in på europeisk eller ännu hellre global nivå. Det går inte att lösa kvicksilverproblemet med nationella åtgärder.

Stockholm den 28 maj 2004

SKOGSINDUSTRIERNA

Ingrid Haglind